

Sammanställd presentation av enkätsvar rörande HS-avtal

Central tjänstepersonberedning 2026-05-21

Enkät om redaktionella ändringar i "HS-avtalet"

- Ett förslag på redaktionellt ändrad version av HS-avtalet med förbehållet att inte förändra ansvarsfördelningen eller avtalets intention skickades ut till samtliga avtalsparter, 34 huvudmän: de 33 skånska kommunerna och Region Skåne.
- Via en enkät fick huvudmännen möjlighet att ge återkoppling på förslaget genom att besvara och kommentera utifrån frågan: *Är ansvarsfördelningen oförändrad i förhållande till nuvarande avtal?*

Fortsatt arbete med redaktionellt ändrad version av HS-avtalet

- Inkomna svar sammanställs och återrapporteras aggregerat till Central tjänstemannaberedning (260521) och Centralt samverkansorgan (260612).
- Därefter analys och värdering av inkomna svar i samverkan med nybildad kommunal referensgrupp och representanter från Region Skåne.
- Fortsatt arbete med HS-avtal och Skånegemensam strategi för god och nära vård inkl. handlingsplan.
- Remissrunda för HS-avtal och Skånegemensam strategi för god och nära vård planeras preliminärt till Q1 2027.

Resultat

- 31 av 33 kommuner har besvarat enkäten.
- 11 kommuner svarade JA på frågeställningen: *Är ansvarsfördelningen oförändrad i förhållande till nuvarande avtal?*
- 20 kommuner svarade NEJ på frågeställningen: *Är ansvarsfördelningen oförändrad i förhållande till nuvarande avtal?*
- 13 av 15 förvaltningar/motsvarande i Region Skåne har besvarat enkäten.
- 12 förvaltningar/motsvarande i Region Skåne svarade JA på frågeställningen: *Är ansvarsfördelningen oförändrad i förhållande till nuvarande avtal?*
- 1 förvaltning/motsvarande i Region Skåne svarade NEJ på frågeställningen: *Är ansvarsfördelningen oförändrad i förhållande till nuvarande avtal?*

Sammanställning och presentation

- Denna presentation är en aggregerad sammanställning av inkomna svar.
- Svaren är kategoriserade utifrån huvudrubrikerna i förslaget.

Allmänna kommentarer

*inkommit under rubrik "Allmänt om avtalet" men flertalet kommentarer bedöms vara av generell karaktär.

- Bedömning att det är svårt att ta ställning till förslaget utan att ha strategi för god och nära vård samt övriga (lagstadgade) överenskommelser.
- Respondenterna är i grunden positiva till ambitionen att redaktionellt uppdatera HS-avtalet i linje med gällande lagstiftning och omställningen till god och nära vård.
- Det är en styrka att språket har moderniserats, att avtalet är mer lättläst samt att föråldrade begrepp har ersatts av termer som bättre speglar nuvarande lagar och styrning.
- Samtidigt upplevs att förslaget innebär förändringar som går längre än vad som kan betraktas som enbart redaktionella justeringar.
- Jämfört med nuvarande avtal har tyngdpunkten förskjutits från ett tydligt och verksamhetsnära dokument till ett mer övergripande och viljeinriktat avtal.

Allmänna kommentarer

*inkommit under rubrik "Allmänt om avtalet" men flertalet kommentarer bedöms vara av generell karaktär.

- Ansvarsfördelningen mellan kommun och region framstår som mindre tydlig än i nuvarande avtal, även om det inte är uppenbart att den (ansvarsfördelningen) har förändras i sak.
- Oklarheter gällande tjänsteköp och huruvida det ska förekomma.
- "Nya avtalet" känns mer som en strategisk plan än ett avtal kring ömsesidigt ansvar.
- Blanda inte ansvarsfördelning och utveckling i avtalet – gör två olika dokument.
- Nya begrepp som "God och nära vård" och "personcentrerad vård" används frikostigt vilket resulterar i mindre fokus på, och en mer svårtolkad, ansvarsfördelning.
- Stort fokus ligger på egenvård och digitala lösningar som vänder sig till en något friskare målgrupp, medan tidigare dokument också beskrev de mest sjuka, riskgrupper och personer med omfattande funktionsnedsättning.

Övergripande mål och avsiktsförklaring

- Avsiktsförklaringen är välformulerad men övergripande och strategisk vilket skapar tolkningsutrymme kring ansvar och kan försvåra samverkan.
- För att minska risken för olika tolkningar behöver centrala begrepp förtydligas, exv. egenvård.

Ansvar, åtaganden och skyldigheter

1. Ansvarsfördelning mellan kommunal och regional primärvård
  - a) Koordineringsansvar
  - b) Vilken kompetens respektive huvudman förväntas ha
  - c) Läkarmedverkan i kommunal hälso-och sjukvård
2. Tröskelprincipen
3. Gräns mellan specialistvård och primärvård

Forts. Ansvar, åtaganden och skyldigheter

1. Ansvarsfördelning mellan kommunal och regional primärvård

- Saknar tydlig skrivning gällande regionens ansvar och kommunens ansvar.

Forts. Ansvar, åtaganden och skyldigheter

1a) Ansvarsfördelning mellan kommunal och regional primärvård - *Koordineringsansvar*

- Formulering om Region Skånes koordineringsansvar/samordningsansvar är borttaget i den nya versionen och ersatts av mer allmänna formuleringar
- Risk att medicinskt helhetsansvar blir otydligt och att samordningen riskerar att falla mellan huvudmännen.
- Flera efterfrågar att återinföra tidigare formulering

Forts. Ansvar, åtaganden och skyldigheter

1b) Ansvarsfördelning mellan kommunal och regional primärvård

- *Vilken kompetens respektive huvudman förväntas ha*

- Regionens ansvar för kompetens utöver läkare har försvagats genom ändring från att regionen *ska bistå* till att den *kan bistå*.
- Formuleringen om att regionen kan bistå med annan kompetens är svårtolkad
- Det är oklart vilka kompetenser som förväntas finnas hos kommunen och vilka som fortsatt ska tillhandahållas av regionen

Forts. Ansvar, åtaganden och skyldigheter

1c) Ansvarsfördelning mellan kommunal och regional primärvård – *Läkarmedverkan i kommunal hälso-och sjukvård*

- Saknar tydlighet gällande vad läkaransvaret innebär samt Rådgivning, stöd och fortbildning.
- Föråldrat ramavtal gällande läkarmedverkan i den kommunala hälso-och sjukvården. Upplevelse av att detta i kombination försvagar styrningen av läkarmedverkan.

Forts. Ansvar, åtaganden och skyldigheter

2. Tröskelprincipen

- Den ändrade tröskelprincipen upplevs som en alltför stor förändring jämfört med tidigare avtal. Flera efterfrågar att samma formulering som i föregående avtal behålls.
- Ökad otydlighet ger tolkningsutrymme och risk för olika bedömningar genom ändrade skrivningar om somatisk, psykisk och kognitiv funktionsnedsättning och tillägget ”utan större svårighet”.

Forts. Ansvar, åtaganden och skyldigheter

3. Gräns mellan specialistvård och primärvård

- Fokus på att flytta ut vård från sjukhus till hemmet, men utan beskrivning av hur resurser och kompetens ska följa med det ökade ansvaret. Risk för kostnadsförskjutning.
- Gränsdragning mellan specialistvård och primärvård är otydlig, då centrala begrepp som särskilda medicinska eller tekniska resurser och särskild kompetens inte definieras.
- Ansvarsfördelningen vid insatser från regionala team behöver klargöras (hälso-och sjukvård i hemmet i relation till kommunal hälso-och sjukvård).
- Förändringarna behöver utgå ifrån patientsäkerhet som ett överordnat mål och med gemensamma bedömningar för vad som är säkert och samhällsekonomiskt rimligt att utföra i hemmet.

Gemensamma utvecklingsområden och förutsättningar för utvecklingsprocessen

- Saknas gemensam politisk viljeinriktning och vision som omsätts i konkreta åtaganden, aktiviteter.
- Behövs tydliggörande om begreppen skatteskiftning/skatteväxling och vilket år skatteväxlingen gjordes.
- I nuvarande avtal beskrivs de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna som svårbedömda medan i utkastet hänvisas till effektivisering och begränsning av kostnadsutveckling, uppmaning till försiktighet.
- Förflyttning från de mest sjuka till invånare och personer som vistas i Skåne.

Uppföljning och utvärdering av måluppfyllelse och utvecklingsresultat

- Det finns ett behov av att ett gemensamt ramverk för uppföljning tas fram och biläggs avtalet. Ramverket bör ange:
  - Vilka områden, värden och perspektiv som gemensamt ska följas upp.
  - Hur uppföljningen ska genomföras.
  - På vilket sätt resultaten ska användas i det fortsatta utvecklingsarbetet.

Avvikelser och tvister

- Saknas plan för hantering av operativa avvikelser som utreds gemensamt av region och kommun.
- Risk för olika tolkning gällande vad som är en avvikelse eller brist. Vem har tolkningsföreträde?

Organisering av samverkan/samarbete Region Skåne och de skånska kommunerna avseende hälso- och sjukvård

Allmänna kommentarer

- Samverkansgrupper inom Vårdsamverkan Skåne bidrar på ett bra sätt till fortsatt utveckling och samverkan.
- Figuren/ bilden som beskriver uppgiftsnivåerna är inte logiskt indelad gällande väderstreck.
- Beskrivningen av samverkansnivåerna tar för stor del i avtalet. Lägga en bilaga som kan läsas vid intresse.

Organisering av samverkan/samarbete Region Skåne och de skånska kommunerna avseende hälso- och sjukvård

- Centralt samverkansorgan
- Central tjänstemannaberedning
  - Här saknas en beskrivning av antal representanter och områden
- Delregionala samverkansorgan
  - Fundera över vilka avvikelser som ska behandlas här
  - I varje delregion finns politiskt förtroendevalda som har ansvar för samverkansfrågor inom olika områden.
- Delregionala tjänstemannaberedningar
  - Är mötena agendastyrda vid behov eller vid behov utifrån ansvars- och samverkansområde?

- Dialog om redovisningen och fortsatt arbete
- Förlängning av tids och aktivitetsplanen

Förslag till beslut: Central tjänstepersonberedning rekommenderar Centralt samverkansorgan att förlänga tids- och aktivitetsplanen tills Skånegemensam strategi för Nära vårds handlingsplan är framtagen och godkänd.